

ปีที่ 14 รายไตรมาส เดือนกรกฎาคม - กันยายน 2565

ACFS EARLY WARNING

วารสารเพื่อการเตือนภัยสินค้าเกษตรและอาหาร

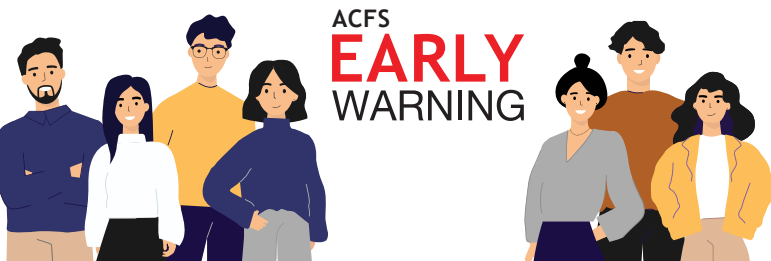
กระแสนิยมอาหารฟังก์ชัน
ก้าวสำคัญผลิตภัณฑ์สุขภาพไทย

หัวข้อ...กับปก.

สวัสดิ์สมาชิกวารสารเพื่อการเตือนภัยสินค้าเกษตรและอาหาร (ACFS Early Warning) ทุกท่าน ฉบับปีที่ 14 ประจำปี 2565 ติดตามสถานการณ์ “การกล่าวอ้างทางสุขภาพและอาหารที่อ้างเรื่องสุขภาพ” ที่เป็นประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อทิศทางการตลาด อุตสาหกรรมอาหาร วิจัย นวัตกรรม ตลอดจนถึงพฤติกรรมการเลือกซื้อและบริโภคอาหาร สร้างพื้นที่แข่งขันสำหรับผู้ผลิต Startup ทั่วโลก และทำให้ประเทศพัฒนาหลายแห่งต้องเร่งออกกฎหมายรองรับอย่างเป็นทางการ

ทีมงาน Early Warning ได้คัดสรรสาระด้านการกล่าวอ้างทางสุขภาพและอาหารที่อ้างเรื่องสุขภาพ สถานการณ์สินค้าเพื่อสุขภาพ มาตรการและอุปสรรคทางการค้า รวมถึงกฎระเบียบ-กฎหมายที่เกี่ยวข้องต่ออุตสาหกรรมทางเกษตรและอาหารเพื่อเผยแพร่ข่าวสารและอีเมลข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์ผ่านช่องทางเว็บไซต์ <http://warning.acfs.go.th> และแฟนเพจ Facebook “Early Warning เตือนภัยสินค้าเกษตร” (@acfsearlywarning) โดยไม่มีค่าใช้จ่ายในการสมัครสมาชิก ทั้งนี้หากมีข้อเสนอแนะหรือสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อกองบรรณาธิการได้ที่ acfsearlywarning@gmail.com

สารบัญ

	อนาคตตลาดอาหารฟังก์ชันและโภชนเภสัช	3
	ฉักรรแสร NTBs	4
	ตลาดอาหารเพื่อสุขภาพ: เทรนด์อาหารที่กำลังเป็นกระแสในปัจจุบัน	5
	ผู้ล่นรายใหญ่ Function Foods	8
	ตามติดกระแส FFC เมื่อโลกหมุนด้วยเทรนด์สุขภาพ	10
	“FFC Thailand” ก้าวสำคัญผลิตภัณฑสุขภาพไทย	13
	ข่าวล้นกับโลก!!!!	15

ที่ปรึกษา

นายพิศาล	พงศาพิชน
นางสาวเสาวลักษณ์	ศุภกมลเสนีย์
นางสาวปริญญช	ทิพยะวัฒน์
นางสาวรวินันท์	ฉ่าเฉลิม

กองบรรณาธิการ

นายสิทธิธา	เกตุประทุม
นายวรพงศ์	วีไลรัตน์
นางสาวปลัสสร	ชลัย
นายณัฐวัตร	มีชาติ
นางสาวธัญลักษณ์	คมสันต์
นางสาวประภาภรณ์	มิลี

สถานที่ติดต่อ

กองนโยบายมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์: 02-561-4190, 02-561-4204 โทรสาร: 02-561-4088
E-mail: acfsearlywarning@gmail.com / warning.acfs.go.th
Facebook: Early Warning เตือนภัยสินค้าเกษตร @acfsearlywarning

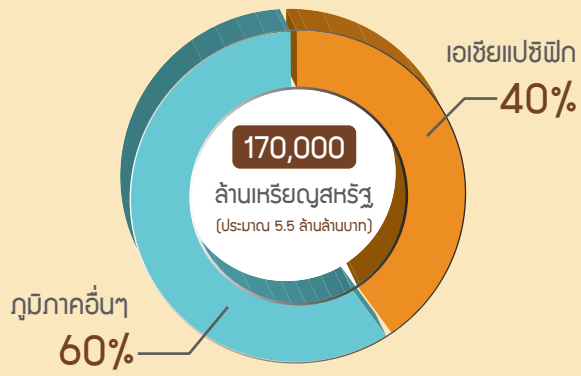

อนาคตตลาดอาหารฟังก์ชันและโภชนเภสัช

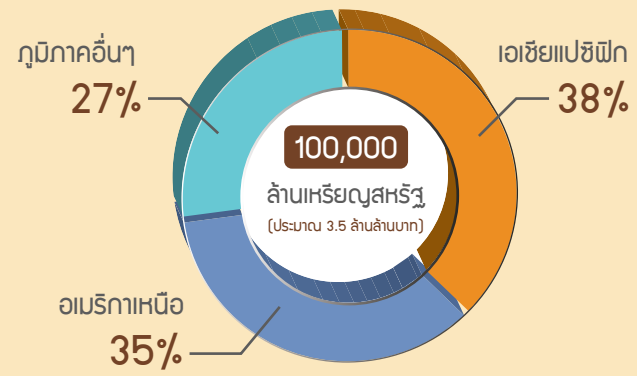
คาดการณ์เติบโตตลาดโภชนเภสัช อาหารและเครื่องดื่มฟังก์ชัน และอาหารเสริม

ตลาดอาหารฟังก์ชัน

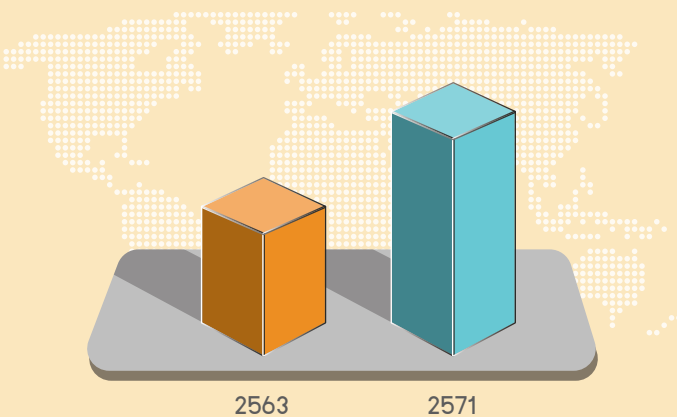
อาหารฟังก์ชันในหลายประเทศมีแนวโน้มเติบโตทางการตลาดสูง ถึงระดับร้อยละ 10 ต่อปี หรือมากกว่า โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกที่เศรษฐกิจเติบโตต่อเนื่อง ประชากรให้ความสำคัญต่อการรักษาสุขภาพก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ และมีภูมิปัญญาสืบทอดเกี่ยวกับสมุนไพรสารสกัดธรรมชาติ มาแต่อดีต

ตลาดเครื่องดื่มฟังก์ชัน

คาดการณ์เติบโตเฉลี่ยในส่วนของเครื่องดื่มฟังก์ชัน มีแนวโน้มอยู่ในอัตราที่ต่ำกว่าอาหารฟังก์ชัน (ประมาณร้อยละ 3-4 ต่อปี)

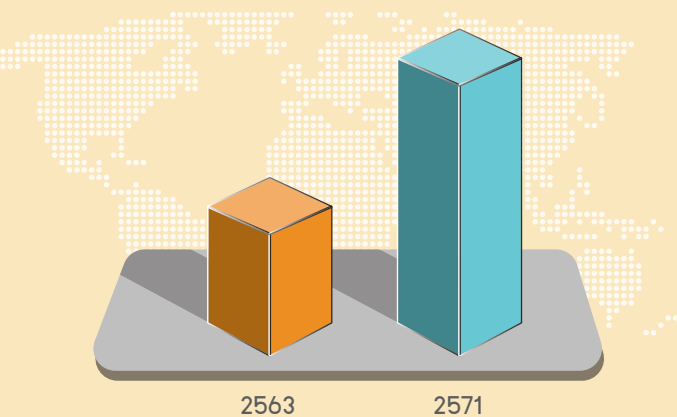
คาดการณ์เติบโตเฉลี่ยประมาณร้อยละ 7-9 ต่อปี โดยมูลค่าทั่วโลกอาจเพิ่มสูงถึง 500,000 ล้านเหรียญสหรัฐ (17 ล้านล้านบาท) ในปี 2571

อาหารและเครื่องดื่มฟังก์ชัน

- อาจใช้วัตถุดิบพื้นฐานทั่วไปแต่มีการเพิ่มเติมส่วนประกอบที่มีคุณค่าทางโภชนาการหรือสรรพคุณต่อสุขภาพหรือส่งเสริมคุณภาพชีวิตไปจนถึงมีสรรพคุณที่เป็นประโยชน์เฉพาะด้าน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

คาดการณ์เติบโตเฉลี่ยประมาณร้อยละ 6-10 ต่อปี โดยมูลค่าทั่วโลกอาจเพิ่มสูงถึง 700,000 ล้านเหรียญสหรัฐ (25 ล้านล้านบาท) ในปี 2571

โภชนเภสัช (Nutraceuticals)

- โภชนเภสัชที่มีสรรพคุณส่งเสริมสุขภาพ ในหลายตลาดมีการตีความทางกฎหมายโดยเฉพาะการขึ้นทะเบียนใกล้เคียงกับอาหารเสริมและอาหารฟังก์ชัน
- ส่วนใหญ่มีการกล่าวอ้างทางโภชนาการหรือสารออกฤทธิ์ แต่ไม่จำเป็นต้องขึ้นทะเบียนในลักษณะเดียวกับยา

* ประมวลข้อมูลจากงานวิจัยตลาดโดยใช้สถิติปีฐาน 2563 (2020) ของ Euromonitor, Bloomberg, Fortunebusinessinsights, MarketresearchPVT และ ExpertMarketResearch

จับกระแส NTBs

แคนาดา ดัน กม. ป้ายเตือนสารอาหาร ที่มีข้อกังวลต่อสุขภาพ

เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2565 กระทรวงสาธารณสุขของแคนาดา (Health Canada) ประกาศหลักการแสดงป้ายคำเตือนสารอาหารที่มีข้อกังวลต่อสุขภาพ ได้แก่ น้ำตาล โซเดียม และไขมันอิ่มตัว เพื่อให้ข้อมูลสำหรับอาหารบรรจุหีบห่อทั้งหมดที่มีน้ำตาล เกลือ และไขมันอิ่มตัวในระดับสูง พร้อมกับแสดงข้อความเกี่ยวกับ "สารอาหารที่น่ากังวล" ในอาหารแปรรูปในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท แต่มีข้อยกเว้นให้กับอาหารบางชนิด เช่น นมสด ไข่ ปลาที่ไม่ผ่านการแปรรูป และเนื้อ โดยให้ระยะเวลาปรับตัว/เปลี่ยนผ่านเพื่อการเตรียมพร้อมของภาคอุตสาหกรรมเป็นเวลา 3 ปี ทั้งนี้ การเพิ่มฉลากนี้ไม่ได้หมายถึงการจำแนกอาหารว่าดีต่อสุขภาพหรือไม่ดีต่อสุขภาพ

ญี่ปุ่น เตรียมบังคับติดฉลาก วอลนัทก่อกุมิแพ้

การแสดงฉลากสารก่อภูมิแพ้ ถือเป็นมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคจากอันตรายที่อาจเกิดขึ้นทั้งในกระบวนการจัดหา รวบรวม แปรรูป และจำหน่ายอาหาร เนื่องจากการปนเปื้อนหรือมีส่วนประกอบที่อาจเป็นอันตรายถึงชีวิต โดยหลังจากที่สหรัฐอเมริกาได้เพิ่ม "งา" เป็นสารก่อภูมิแพ้สำคัญ ล่าสุดเมื่อเดือนมิถุนายน 2565 ที่ผ่านมา สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค (CAA) ก็เตรียมเพิ่ม "วอลนัท" เป็นสารก่อภูมิแพ้ที่บังคับติดฉลากรายการที่ 8 หลังจากพบผู้ป่วยเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยรายการสารก่อภูมิแพ้บังคับติดฉลากของญี่ปุ่น ปัจจุบัน ได้แก่ บัควีท ปู ไข่ นม ถั่วลิสง กุ้ง และข้าวสาลี และแนะนำให้แสดง 20 รายการ เช่น หอยเป่าฮือ กวี พืช แผลมอน

ที่มารูปภาพ : <https://www.consumerthai.org/consumers-news/ffc-news/247-infomation/datafood>

ตลาดอาหารเพื่อสุขภาพ: เทรนด์อาหารที่กำลังเป็นกระแสในปัจจุบัน

กระแสรักสุขภาพ กำลังเข้ามามีบทบาทในสังคมยุคใหม่ ทั้งจากความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนาที่ส่งผลให้ผู้คนจำนวนมากได้รับการศึกษา ยกระดับรายได้ และเริ่มให้ความสำคัญต่อการมีชีวิตรีย่นยาวอย่างมีคุณภาพ โดยเฉพาะการบริโภคอย่างสมดุล รักสิ่งแวดล้อม และเสริมสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อลดความเสี่ยงจากโรคระบาดและโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (Non-Communicable Diseases: NCDs) ซึ่งถือเป็นภัยเงียบที่คุกคามและเป็นสาเหตุสำคัญของการเสียชีวิตกว่าครึ่งของประชากรทั่วโลก

นอกจากนี้ ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) หลังการระบาดของ COVID-19 ยังก่อให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมสินค้าและธุรกิจบริการที่ตอบสนองผู้บริโภคในหลายรูปแบบ เช่น บริการที่เกี่ยวข้องกับการเว้นระยะห่างทางสังคม การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และธุรกิจดูแลสุขภาพ ซึ่งหนึ่งในนั้น คือ ธุรกิจอาหารสุขภาพ (Health Food) ที่เติบโตควบคู่กับอาหารแห่งอนาคต (Future Food) และอาหารใหม่ (Novel Food) ยกระดับต่อยอดธุรกิจการเกษตรและภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การตลาดแนวใหม่

ความหลากหลายและขอบเขตนิยาม “อาหารสุขภาพ”

ปัจจุบันในแต่ละประเทศ ขอบเขตนิยาม “อาหารสุขภาพ” อาจมีความแตกต่างกันเล็กน้อยแต่โดยพื้นฐานอาจกล่าวได้ว่าต้องเป็นอาหารที่มีคุณประโยชน์หรือเป็น “อาหารฟังก์ชัน” ที่ผู้บริโภคจะได้รับเพิ่มเติมมากกว่าความ “อิ่ม-อร่อย-ปลอดภัย” นั่นคือเป็นอาหารที่มีจุดขายทั้งส่วนที่เป็นสารอาหารและมีใช้สารอาหาร เช่น สารต้านอนุมูลอิสระที่พบตามธรรมชาติในส่วนประกอบแต่ละชนิดซึ่งสามารถช่วยส่งเสริมสุขภาพ เสริมสร้างภูมิคุ้มกันหรือชะลอวัย

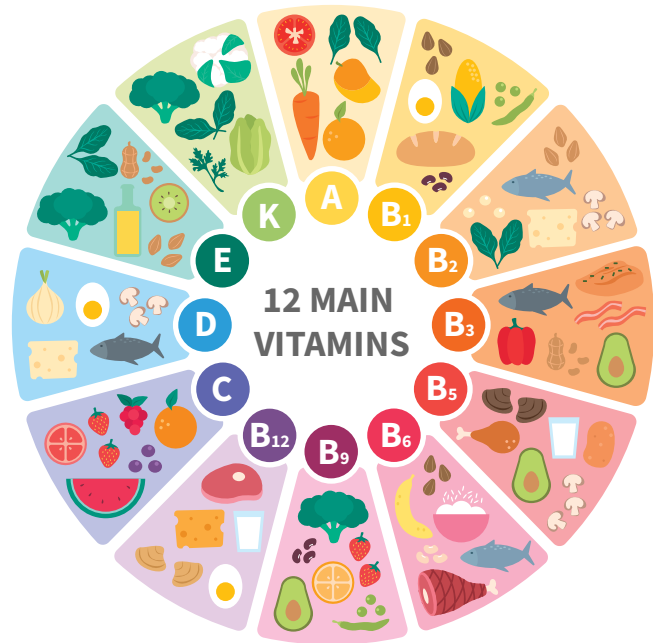
ส่วนประกอบที่มีคุณค่าทางโภชนาการและสรรพคุณเหล่านี้ ยังได้รับการพัฒนาไปสู่การเป็นอาหารวัตถุประสงค์พิเศษ (Foods For Special Dietary Uses หรือ FSDU) ภายใต้ข้อกำหนดคุณลักษณะและหลักฐานรับรองทางวิทยาศาสตร์ เช่น อาหารทางการแพทย์ (Food for Special Medical Purpose; FSMP) หรืออาหารพร้อมรับประทานเพื่อการรักษา (ready-to-use therapeutic food; RUTF) ซึ่งจากความจำเป็นของการกำหนดอาหารเฉพาะโรคหรืออาการทำให้ปัจจุบันมีการพัฒนาสาขาวิชาชีพเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพสมัยใหม่

แยกจากนักโภชนาการ คือ “นักกำหนดอาหาร” (Dietitian) ที่ต้องมีความรู้ความสามารถในการประเมินภาวะความต้องการโภชนาการของผู้ป่วย

จาก “อาหารสุขภาพ” ที่อดีตอาจมีการตีความใกล้เคียงกับอาหารคลีน จึงมีการวิจัยและพัฒนาแนวทางใช้ประโยชน์และเป็นโอกาสทางการตลาด โดยเฉพาะต่อประเทศไทยที่มีความหลากหลายด้านทรัพยากรชีวภาพและมีความพร้อมด้านธุรกิจรองรับตลาดเส้นทาง ตั้งแต่ธุรกิจการเกษตรจนถึงอาหารแปรรูปที่สามารถพัฒนาไปสู่อุตสาหกรรมสร้างมูลค่าที่มีอนาคตสดใส

แต่ทั้งนี้ แม้ว่าอาหารสุขภาพจะมีตลาดรองรับที่เติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายทั้งในประเทศและส่งออก จำเป็นที่จะต้องศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคและกฎหมายรองรับอย่างรัดกุม เพื่อให้สามารถสื่อสารคุณประโยชน์ของผลิตภัณฑ์โดยไม่สร้างความสับสนต่อผู้บริโภค เนื่องจากโครงสร้างกฎหมายแต่ละประเทศรวมทั้งประเทศไทย ได้กำหนดข้อจำกัดความแนวทางขึ้นทะเบียน และสถานะทางกฎหมายของอาหารสุขภาพหรืออาหารที่มีสรรพคุณแต่ละประเภทไว้แตกต่างกัน เช่น สหรัฐอเมริกา มีการจำกัดความสถานะของโภชนเภสัช (Nutraceuticals) อยู่ระหว่างยาและอาหารเสริม ในขณะที่จีนและอินเดีย ซึ่งมีภูมิปัญญาการแพทย์แผนโบราณทำให้มีการนิยามอาหารที่มีสรรพคุณทางการรักษา ฟื้นฟู หรือบำบัดไว้เพิ่มเติมจากกฎหมายของประเทศอื่นๆ

หนึ่งหัวใจสำคัญของผลิตภัณฑ์ “**อาหารสุขภาพ**” นอกเหนือจากคุณค่าโภชนาการและความปลอดภัย คือ การแสดงข้อมูลกล่าวอ้าง (Claims) ซึ่งเป็นคำแนะนำหรือนิยามผลต่อสุขภาพของผู้บริโภค บนฉลากโดยมีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์รองรับ ซึ่งแนวทางสากลตามคู่มือ Guidelines for Use of Nutrition and Health Claims (CXG 23-1997) ของคณะกรรมการอาหารระหว่างประเทศ (Codex) ประกอบด้วย การกล่าวอ้างหน้าที่ของสารอาหาร เป็นการกล่าวอ้างเกี่ยวกับบทบาทหรือหน้าที่ของสารอาหารที่มีผลต่อร่างกาย ทั้งด้านการพัฒนา การเจริญเติบโต รวมถึงด้านการทำงานในส่วนต่างๆ ของร่างกาย การกล่าวอ้างหน้าที่อื่น เป็นการกล่าวอ้างเกี่ยวกับคุณประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนการทำงานของอวัยวะต่างๆ ในร่างกาย และการกล่าวอ้างการลดความเสี่ยงของการเกิดโรค เป็นการกล่าวอ้างเกี่ยวกับคุณประโยชน์ของสารอาหารที่มีส่วนช่วยในการลดความเสี่ยงของการเกิดโรค โดยจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขกำกับกับการกล่าวอ้างของแต่ละประเทศเพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมาย

พื๋ลนร Function

สหรัฐอเมริกา (340 ล้านคน)

ผู้นำเทรนด์วิจัย นวัตกรรม และเทคโนโลยีคู่การตลาด

แคนาดา (40 ล้านคน)

ตลาดนำเข้ากำลังซื้อสูง

บราซิล (220 ล้านคน)

แหล่งวัตถุดิบอาหารโลก

ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (30 ล้านคน)

ความหลากหลายทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม

แหล่งทรัพยากร และเศรษฐกิจ B

รู้หรือไม่ ?

ส่วนประกอบอาหารฟังก์ชัน ผลิตได้อย่างไรบ้าง?

Fortified

เติมสารอาหารเพิ่มจากที่มีตามธรรมชาติ

Enriched

เพิ่มโภชนาการทดแทนที่สูญเสียในกระบวนการผลิต

Altered

ลดหรือปรับเปลี่ยนส่วนประกอบให้มีคุณสมบัติดีขึ้น รวมถึง Plant-based meat

Non-altered

ไม่ได้เปลี่ยนแปลงส่วนประกอบที่มีตามธรรมชาติ

Enhanced

ปรับเปลี่ยนการผลิตให้ได้ส่วนประกอบที่มีสรรพคุณเพิ่มขึ้น โดยปรับสภาพการปลูก ผลิต เพาะเลี้ยง หรือปรับเปลี่ยนพันธุกรรม

GDP +5.0%

บังกลาเทศ
FFC CAGR 10%

GDP +13.9%

มอลโดวา
แหล่งสมุนไพรธรรมชาติ

GDP +2.6%

เวียดนาม
FFC CAGR 7.9%

GDP +3.4%

ยูเครน
แหล่งรัฐพืชของโลก
FFC CAGR 12%

GDP +4.2%

บัลแกเรีย
โพรไบโอติก-
ทรัพยากรชีวภาพ

**อนาคต
และคู่ค้า**

อาหารใหญ่ Big Foods

ไทย (70 ล้านคน)

ชีวภาพ ภูมิปัญญา
CCG เขียวสร้างสรรค์

จีน (1.4 พันล้านคน)

แหล่งภูมิปัญญาอาหารฟังก์ชัน
4,000 ปี

อินเดีย (1.4 พันล้านคน)

FFC CAGR 17% ต่อเนื่อง
ศาสตร์อายุรเวท 5,000 ปี

เกาหลีใต้ (50 ล้านคน)

การบริโภคเพื่อสุขภาพ
และความเป็นอยู่ที่ดี

ญี่ปุ่น (120 ล้านคน)

ตลาดกับสมัยและสังคมผู้สูงอายุ

เทรนด์ อาหารฟังก์ชัน

ที่ได้รับความนิยมในตลาดสากล

I. เสริมสร้างภูมิคุ้มกัน

เช่น ผลไม้พร้อมรับประทาน
ให้วิตามินและสารต้านอนุมูลอิสระ

II. อิ่มท้องแคลอรีต่ำ

เช่น ข้าวโอ๊ตพร้อมรับประทานแทนฟริก
เน้นจุดเด่นจากใยและอิ่มท้องมากกว่า
ในปริมาณเท่ากัน

III. สดชื่นแปลกใหม่

เช่น ขนมเคี้ยวหนึบพร้อมสารสกัดกาแฟ
สร้างความสดชื่นแทนการดื่มกาแฟ

IV. ลดแป้งและน้ำตาล

เช่น ขนมคุกกี้สำหรับผู้ป่วยโรค
Ketogenic

V. ไปรตีนทางเลือก

โดยเฉพาะผลิตจากพืช
ชูจุดเด่นสวัสดิภาพสัตว์-รักโลก

ที่มา : <https://www.ift.org/>

โปแลนด์

อาหารภูมิปัญญาดั้งเดิม

นอร์เวย์

อุตสาหกรรม
อาหารเพื่อการกีฬา

สวีเดน

โภชนาการ
บนพื้นฐานความยั่งยืน

โมร็อกโก

อาหารผสมผสานแบบอาหาร
เมดิเตอร์เรเนียน-แอฟริกัน

ตลาด FFC ฟังก์ชันสำคัญ

ตามติดกระแส FFC เมื่อโลกหมุนด้วยเทรนด์สุขภาพ

วิกฤติระบาดใหญ่ของ COVID-19 ถือเป็นปัจจัยกระตุ้นสำคัญให้คนหันมาใส่ใจสุขภาพมากขึ้น อาหารที่มีคุณภาพและประโยชน์นอกเหนือไปจากโภชนาการ เช่น ลดความเหนียวล้า เสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ซึ่งส่วนใหญ่เป็น Food with Function Claims (FFC) หรืออาหารที่อ้างอิงสรรพคุณ ได้รับความนิยมจากกลุ่มผู้บริโภคจำนวนมากในช่วงเวลา 2 ปีที่ผ่านมา และกลายเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญของทั้งภาคอุตสาหกรรมอาหารและผู้บริโภคทั่วโลก

งานวิจัยจากการรวบรวมข้อมูลขนาดใหญ่หลายแห่ง เช่น Markets and Markets ได้ประเมินอัตราการเติบโตของตลาดอาหารแห่งอนาคตที่มีการกล่าวอ้างทางสุขภาพทั่วโลกว่าจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในอัตราเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 7 ต่อปี หรืออาจมีมูลค่าระดับ 5 ล้านล้านบาททั่วโลกภายในปี 2569 (2026) เนื่องจากการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมาซื้ออาหารและเครื่องดื่มที่ใส่ใจสุขภาพ และแนวโน้มนี้จะยังคงเติบโตควบคู่ไปกับพัฒนาการของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการดูแลสุขภาพความเป็นอยู่ที่ดี (well-being) ตลอดจนถึงการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

พัฒนาการกฎหมาย FFC ในตลาดสำคัญ

ช่วงเวลาที่ผ่านมา หลายประเทศได้มีพัฒนาการทางเทคโนโลยีและเศรษฐกิจอย่างก้าวกระโดด เป็นผลให้ประชาชนเริ่มมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ตลอดจนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลประกอบการตัดสินใจเลือกสิ่งที่ดีที่สุดให้ตนเอง และนอกจากนี้ ยังมีหลายประเทศที่มีความพร้อมด้านทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพ และภูมิปัญญา ทำให้สามารถผลิตและจำหน่าย FFC ทั้งภายในประเทศและส่งออกได้เป็นจำนวนมาก หน่วยงานกำกับดูแลของรัฐจึงต้องพัฒนาทางการกฎหมาย ทั้งเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมและคุ้มครองผู้บริโภคไปพร้อมกัน

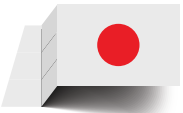
จีน

หนึ่งในประเทศที่มีความพร้อมด้านภูมิปัญญา สมุนไพร และการแพทย์แผนโบราณ เป็นตลาดอันดับต้นของโลกด้าน FFC และมีนโยบายสนับสนุนทั้งในระดับประเทศและมณฑล ล่าสุดรัฐบาลจีนได้มีการหารือเกี่ยวกับข้อกำหนดของอาหารเพื่อสุขภาพ รวมทั้งการตรวจสอบเพื่อพิสูจน์สรรพคุณบนพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ รวมทั้งพัฒนาแค็ตตาล็อกอาหารที่ได้รับอนุญาตให้กล่าวอ้างทางสุขภาพและอาหารเสริม ถือเป็นความเคลื่อนไหวที่สำคัญที่ทั่วโลกจับตามองเมื่อช่วงต้นปี 2565

อินเดีย

ประเทศที่มีอารยธรรมทางอาหารและศาสตร์อายุรเวท ที่เป็นทั้งอาหาร ยารักษา และป้องกันโรคมามากกว่า 5,000 ปี ในยุคที่ทั่วโลกกล่าวถึง FFC ย่อมไม่พลาดโอกาสที่จะพัฒนากฎหมายรองรับอุตสาหกรรมภายในประเทศเพื่อเข้าสู่ตลาดโลก โดยสำหรับอาหารที่มีการกล่าวอ้างทางสุขภาพและสรรพคุณในการรักษา ช่วงกลางปี 2565 ที่ผ่านมา อินเดียได้พัฒนากฎหมายความปลอดภัยและมาตรฐานที่ครอบคลุมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร โภชนเภสัชภัณฑ์ อาหารที่มีวัตถุดิบประสงค์พิเศษ อาหารสำหรับวัตถุดิบประสงค์ทางการแพทย์ อาหารฟังก์ชัน และอาหารใหม่ (Novel Food) เป็นการยกเครื่องเพื่อโอกาสความก้าวหน้าครั้งใหญ่

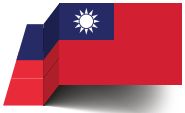
ญี่ปุ่น

แม้กฎหมายปัจจุบันยังไม่ได้กำหนดนิยามชัดเจนเกี่ยวกับอาหารเสริมหรือเพื่อสุขภาพ แต่เมื่อพิจารณาเชิงคุณค่าสามารถแบ่งอาหารสุขภาพเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ อาหารทั่วไปและอาหารที่มีการกล่าวอ้างทางสุขภาพ ซึ่งประกอบด้วย **Foods for Specified Health Uses (FOSHU: อาหารเพื่อสุขภาพ ซึ่งให้ผลจำเพาะทางสรีรวิทยาหรือสุขภาพ)** **Food with Nutrient Function Claim (FNFC: อาหารที่กำหนดสรรพคุณทางโภชนาการ)** และที่สอดคล้องกับแนวโน้มการตลาดปัจจุบัน คือ **Food with Function Claims (FFC) หรืออาหารอ้างอิงสรรพคุณ** ซึ่งได้รับการประกาศเป็นกฎหมายเมื่อปี 2558 ให้สามารถระบุสรรพคุณส่งเสริมสุขภาพโดยไม่จำเป็นต้องผ่านการประเมินหรืออนุญาต แต่ต้องแสดงหลักฐานด้านความปลอดภัยและสรรพคุณในขั้นตอนขึ้นทะเบียน และล่าสุดเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2565 สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภคญี่ปุ่นได้เสนอร่างแนวทางแสดงฉลากอาหารสุขภาพที่มีสาระสำคัญครอบคลุม (1) อาหารชนิดเม็ดหรือแคปซูลที่ส่งเสริมสุขภาพ (2) แสดงตัวอย่างคำกล่าวอ้างที่อนุญาต (3) แสดงตัวอย่างคำกล่าวอ้างสรรพคุณที่อาจให้ผลไม่แน่นอน (4) แสดงตัวอย่างคำกล่าวอ้างที่ผิดกฎหมายสำหรับอาหารฟังก์ชัน

เวียดนาม

เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2564 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เผยแพร่ร่างข้อบังคับทางเทคนิคแห่งชาติ (QCVN) ว่าด้วยขีดจำกัดที่อนุญาตของมลพิษอินทรีย์ที่ตกค้าง (POPs) ในวัตถุดิบอาหาร เชื้อเพลิง วัสดุ ผลิตภัณฑ์ สินค้า และอุปกรณ์ โดยได้ผ่านกระบวนการรับฟังความเห็นสาธารณะและเตรียมประกาศมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มกราคม 2566

ไต้หวัน

เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2565 กระทรวงสาธารณสุขและสวัสดิการประกาศกำหนดนิยามและขอบเขตการแสดงโฆษณาการบนฉลากอาหารสุขภาพ โดยมีข้อบังคับให้แสดงปริมาณไขมันทรานส์ คาร์โบไฮเดรต น้ำตาล โยอาหาร และคำกล่าวอ้างทางโภชนาการ (Nutrition Claims) และต้องแสดงอัตราส่วนให้ชัดเจน รวมถึงกำหนดนัยสำคัญของหน่วยวัดโภชนาการ สารอาหารพลังงาน และวิตามิน-แร่ธาตุที่สำคัญ

ฟิลิปปินส์

เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2565 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาได้ประกาศระเบียบควบคุมผลิตภัณฑ์สุขภาพให้อยู่ภายใต้คำจำกัดความของรัฐบัญญัติว่าด้วยสินค้ายา อุปกรณ์ เครื่องสำอาง วัตถุอันตรายในครัวเรือน และอาหาร

ไทย

เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมอาหารของประเทศไทยให้เข้าสู่ตลาดอาหารมูลค่าสูง จึงมีการริเริ่มพัฒนาระบบ FFC Thailand (Food with Function Claims) เพื่อส่งเสริมการใช้ทรัพยากรภาคเกษตร และหลายข้อจำกัดในการพัฒนาธุรกิจเกษตรและอาหารมูลค่าสูง โดยจะกล่าวถึงต่อไปในบทความ **“FFC Thailand ก้าวสำคัญผลิตภัณฑ์สุขภาพไทย”**

“FFC Thailand”

ก้าวสำคัญผลิตภัณฑ์สุขภาพไทย

ด้วยการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและกระแสนิยมการดูแลสุขภาพ ตลาดผลิตภัณฑ์ที่สามารถตอบโจทย์ด้านสุขภาพ อาทิ ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพ อาหารฟังก์ชัน และโภชนเภสัชภัณฑ์ (Nutraceuticals) ในประเทศไทยจึงขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในฐานะประเทศที่มีจุดแข็งทั้งด้านความหลากหลายทางชีวภาพ การผลิตสินค้าเกษตร และการต่อยอดภูมิปัญญา “อาหารฟังก์ชัน” หนึ่งในอาหารแห่งอนาคต จึงกลายเป็นตัวแปรสำคัญของการยกระดับอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารไปสู่ธุรกิจมูลค่าสูง ภายใต้ความร่วมมือวิจัยและพัฒนาจากทั้งภาคการศึกษาและอุตสาหกรรม

เพื่อให้สามารถรองรับการขับเคลื่อนอาหารฟังก์ชันอย่างเป็นระบบและเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนจึงร่วมเสนอแนวทางจัดตั้งระบบ FFC Thailand (Foods with Function Claim) ขึ้น โดยมีเป้าหมายสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรและอาหารจากวัตถุดิบที่มีคุณค่าไปเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง ขยายตลาดอาหารฟังก์ชันหรืออาหารเชิงสุขภาพของไทยเพื่อเปิดโอกาสตลาดโลก และสอดคล้องตามแนวทางยุทธศาสตร์เศรษฐกิจหมุนเวียนหรือ BCG โดยข้อเสนอจัดตั้ง FFC Thailand ได้ผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ (คกอช.) ที่เป็นกลไกร่วมปฏิบัติงานระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2565 ที่ผ่านมา

จุดมุ่งหมายของ FFC Thailand ที่สำคัญ นอกจากการสนับสนุนกระบวนการวิจัยและพัฒนาเชิงอุตสาหกรรม ยังช่วยอำนวยความสะดวกภาคเอกชนทั้งการขออนุมัติค่ากล่าวอ้างทางสุขภาพ มาตรฐานคุณภาพ หรือการรับรอง ซึ่งจะช่วยให้ข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริโภคในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและความปลอดภัย ลดความสับสนจากฉลากหรือโฆษณาชวนเชื่อที่เกินจริง โดยอ้างอิงกรณีศึกษาจากระบบ FFC ที่ได้รับความร่วมมือจากองค์กรวิทยาศาสตร์ NARO ประเทศญี่ปุ่น ในการแลกเปลี่ยนแนวทางพัฒนาระบบการปฏิบัติของภาครัฐ

ระบบ FFC Thailand จะเป็นบริการออนไลน์เพื่อรับรองการกล่าวอ้างทางสุขภาพ ที่ครอบคลุมสินค้าเกษตรและอาหาร ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร และผลิตภัณฑ์สมุนไพร บนเงื่อนไขหลักฐานทางวิทยาศาสตร์และงานวิจัยรองรับ และเชื่อมโยงผู้เกี่ยวข้องตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ พร้อมวางระบบคุ้มครองผลิตภัณฑ์หลังออกสู่ตลาด ให้ผู้บริโภคสามารถสืบค้นเข้าถึงข้อมูลสินค้าเพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อทั้งผลิตภัณฑ์และระบบในภาพรวม ควบคู่ไปกับการดำเนินนโยบายส่งเสริมการศึกษา วิจัย และพัฒนาให้ผลิตภัณฑ์อาหารฟังก์ชัน และสารออกฤทธิ์ที่สามารถนำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ (Functional Ingredients) เข้าสู่ตลาดผู้บริโภคไปพร้อมกับการสร้างความรู้ ความตระหนัก และกฎเกณฑ์การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีมาตรฐานของผู้ประกอบการไทย

FFC Thailand เป็นประโยชน์ต่อใคร?

FFC Thailand เป็นประโยชน์ต่อทุกภาคส่วน ตั้งแต่เกษตรกรผู้ผลิต จนถึงผู้ประกอบการ ผู้บริโภค หน่วยงานของรัฐ และภาคการศึกษา โดยมีหน่วยงานที่สำคัญในการขับเคลื่อน อาทิ

- **สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.)** กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร ทั้งด้านคุณภาพและความปลอดภัย ตลอดจนศึกษาข้อมูลวิชาการ-วิทยาศาสตร์ และกำหนดนโยบายและแผนด้านการวิจัย รับรองระบบงานด้านคุณภาพและห้องปฏิบัติการ

- **สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร หรือ สวก. (ARDA)** เป็นแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย ศักยภาพสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่สามารถพัฒนาต่อยอดเชิงพาณิชย์

- **สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.)** กำกับดูแลและอนุญาตในการรับรอง FFC โดยร่วมกับแหล่งทุนในการพัฒนาข้อมูลงานวิจัย หลักฐานวิทยาศาสตร์ และฐานข้อมูล Positive List เช่น สารออกฤทธิ์จากสมุนไพร เพื่อลดระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการพิจารณาอนุญาต และสร้างกลไกการให้คำปรึกษาต่อผู้ประกอบการเอกชน

- **หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.)** สร้างกลไกความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและภาคเอกชน รวมถึงสนับสนุนทุนในการพัฒนาวิจัย

โดยคาดว่าเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เข้าร่วม FFC Thailand จะช่วยให้เกิดการสนับสนุนและผลักดันการมีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการยกระดับประเทศไทยไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพที่แข็งแกร่งในระดับโลก

ข่าวสั้น ทันโลก!!!!

EU เตรียมยกระดับเพื่ergestelltผลิตภัณฑ์

NEWS

General Product Safety Regulation (GPSR) หรือกฎระเบียบด้านความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ทั่วไปของสหภาพยุโรป เตรียมขยายขอบเขตตอบสนองพฤติกรรมผู้บริโภคที่หันมาซื้อของในตลาดออนไลน์มากขึ้น โดยเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2565 ประเทศสมาชิก EU ได้เห็นชอบเสนอสภายุโรปปรับปรุงกฎหมายสำหรับตลาดออนไลน์ให้ทันสมัยและขยายความครอบคลุมสำหรับธุรกิจออนไลน์ โดยในส่วนของสินค้าอาหารจะมีการยกระดับการเฝ้าระวังตลาด ข้อกำหนดการเรียกคืนสินค้า มาตรการเยียวยาผู้บริโภค ตลอดจนจนถึงนิยามของผลิตภัณฑ์ทำเทียม (food imitating products) เพื่อให้แน่ใจว่าการจำหน่ายสินค้าทั้งในตลาดออนไลน์และออฟไลน์เป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยของประชาคม

เยอรมนีจัดตลาดบริโภคเนื้อสัตว์ในประเทศรายได้สูงติดต่อกัน

NEWS

“เป้าหมายลดโลกร้อนอาจบรรลุได้ยาก หากประชากรทั่วโลกยังเพิ่มปริมาณการบริโภคเนื้อสัตว์” รายงานจากมหาวิทยาลัยบอนน์แห่งเยอรมนี เผยแพร่ผลกระทบการบริโภคสินค้าปศุสัตว์ในประเทศรายได้สูง โดยเฉพาะในสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกาที่อาจสูงกว่า 80 กิโลกรัมต่อคนต่อปี จึงเห็นควรให้ประเทศรายได้สูงลดปริมาณการบริโภคเนื้อสัตว์ลง รวมทั้งใช้แนวทางเพิ่มภาษีเนื้อสัตว์ร่วมกับการพัฒนาบทเรียนว่าด้วยการบริโภคที่ยั่งยืนในสถานศึกษา แต่ทั้งนี้ นักวิจัยเห็นพ้องว่า การเลี้ยงปศุสัตว์ยังคงมีความจำเป็นสำหรับหลายพื้นที่ที่ผลิตพืชเป็นแหล่งโปรตีนได้ไม่เพียงพอหรือมีความสำคัญต่อการเป็นแหล่งรายได้

ปีที่ 14 รายไตรมาส เดือนกรกฎาคม - กันยายน 2565

ACFS EARLY WARNING

วารสารเพื่อการเตือนภัยสินค้าเกษตรและอาหาร

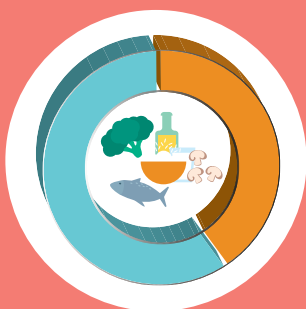
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

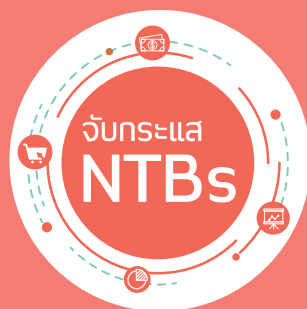
โทรศัพท์: 02-561-4190, 02-561-4204 โทรสาร: 02-561-4088

E-mail: acfsearlywarning@gmail.com / warning.acfs.go.th

Facebook: Early Warning เตือนภัยสินค้าเกษตร @acfsearlywarning

อนาคตตลาดอาหารฟังก์ชัน
และโภชนเภสัช

จับกระแส NTBs

ตลาดอาหารเพื่อสุขภาพ:
เทรนด์อาหารที่กำลังเป็นกระแส
ในปัจจุบัน

ผู้ส่งรายใหญ่
Function Foods

ตามติดกระแส FFC
เมื่อโลกหมุนด้วยเทรนด์สุขภาพ

“FFC Thailand”
ก้าวสำคัญผลิตสินค้าสุขภาพไทย